

WISE

Viheliäiset ongelmat haastavat varautumisen ja kriiseihin reagoimisen

Miten Suomi varautuu viheliäisiin murroksiin -seminaari, 16.1.2019

Mikko J. Virtanen (VTT, sosiologia)

mikko.jz.virtanen@helsinki.fi

TreWISE-tutkimusyksikkö

WISE-konsortio, www.wiseproject.fi

Varautumisen ja reagoinnin käytännön haasteita

resurssit!
ajattelutavat?
kaikessamukanaoleminen!
markkinointi!
lyhytjänteisyys! budjettikausi!
asetus! vaikuttavuus?
yhteistyö!
projekti!
moninaisuus!
laki!tieto?
omantoiminnanohella!
äänenkuuluvuinsaaminen?
liepeillä!
eurot!

Varautumisen ja reagoinnin käytännön haasteita

- Pitkänaikavälin varautumisaukkoja ei voida suoraan osoittaa
- Niiden kartoitus asiantuntijahaastattelujen analyysillä (kaupungit, ELY-keskukset, muut alueelliset organisaatiot)
- Analyysissä ilmenneet haasteet paljastavat käytäntöihin kytkeytyvän yksilinjaisuuden:
 - toiminnan aikajänteet,
 - toiminnan taustalla olevat tietomuodot ja toiminnan oikeuttamisen tavat sekä organisaatioiden rakennevaikuttavat samaan suuntaan ja ehkäisevät kokonaisvaltaista varautumista ja reagointia.

Varautumisen ja reagoimisen ulottuvuudet

1. AIKAJÄNTEET

- Poliitiikan periodit: vaali- ja vastuukaudet
- Hallinnon periodit: tili- ja toimintakaudet, projektit, ”silppu”

2. TIETOMUODOT JA TOIMINNAN OIKEUTTAMISEN TAVAT

- Budjettitieto: euroistettavissa oleva numeerinen data, euromääräinen kustannus–hyöty
- Varautumis- ja reagoititieto: mittaukset, laskelmat, mallit, vaikuttavuusarviot

3. ORGANISAATIOIDEN RAKENNE

- Siiloutunut: eri sektorit, tietomuodot, oikeuttamistavat
- Painottunut: budjetti, euroistettavuus, numeerisesti ilmaistu vaikuttavuus
- Reagoinnit: projektit, hankkeet, ”oman toiminnan ohella”

Varautumisen ja reagoimisen ulottuvuudet

1. AIKAJÄNTEET?

Lyhyitä!

2. TIETOMUODOT JA TOIMINNAN OIKEUTTAMISEN TAVAT?

Yksipuolisia!

3. ORGANISAATIOIDEN RAKENNE?

Siiloutunut ja painottunut!

Sietokyvyn kasvattamisesta poliittista agendaa?

1. TURVALLISUUS ON PITKÄJÄNTEISTÄ VARAUTUMISTA JA HILLINTÄÄ

- Viheliäisten ongelmien monikytkytyneisyys ja yhteenkäyminen (erit. suhteessa ympäristönmuutokseen)
- Vaikutussyhteyksien julkituonti, lähelle tuominen ja toimenpiteiden oikeuttaminen tämän pohjalta

2. KAPEISTA FAKTOISTA LAAJOIHIN JA SYVIIN HUOLENAIHEISIIN

- ”Yhden järjen taktiikka” ehkäisee kokonaisvaltaista varautumista: jatkuvan kasvun narratiivi, teknis-rationaalisesti ohueksi leikattu järki sekä euroistaminen toiminta- ja oikeutuskehyksenä
- Tämän kritiikki monipuolisempien tieto- ja oikeutusmuotojen sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin näkökulmasta; laaja varautumisturvallisuus osana kokonaisvaltaista hyvinvointia